

Riktlinjer för dagvattenhantering

I Järfälla finns flera sjöar och vattendrag som nyttjas för rekreation och som är viktiga för att bevara den biologiska mångfalden i kommunen. För att bibehålla och förbättra vattenkvalitén ställs därför krav på en god dagvattenhantering.

Järfällas sjöar och vattendrag

Järfälla gränsar till Mälaren som nyttjas för bad, fiske och båtliv samt som vattentäkt för hela storstockholmsregionen. Säbysjön är av regionalt intresse för fågellivet och Översjön nyttjas för bad och friluftsliv. Både Säbysjön och Översjön har problem med övergödning. Från Säbysjön rinner Igelbäcken ut till Edsviken i Sollentuna. Bäcken är känd bland annat som hemvist för den ovanliga fiskarten Grönling.

Från Viksjö och Jakobsberg rinner Ballstaån förbi Barkarby vidare till Stockholms kommun. Ån utgör en viktig länk mellan kommunens västra och östra delar. Ballstaån har idag stora problem med övergödning och förekomst av miljöfarliga ämnen.

Åtgärder för bättre vattenkvalité

Enligt vattendirektivet och kommunens miljöplan ska alla sjöar och vattendrag uppnå en god vattenstatus. För att uppnå detta måste många olika typer av åtgärder vidtas. Åtgärderna måste vara anpassade efter de olika vattendragens särskilda förutsättningar och omfatta åtgärder både vid planering, exploatering och drift samt vid tillsynen av verksamheter.

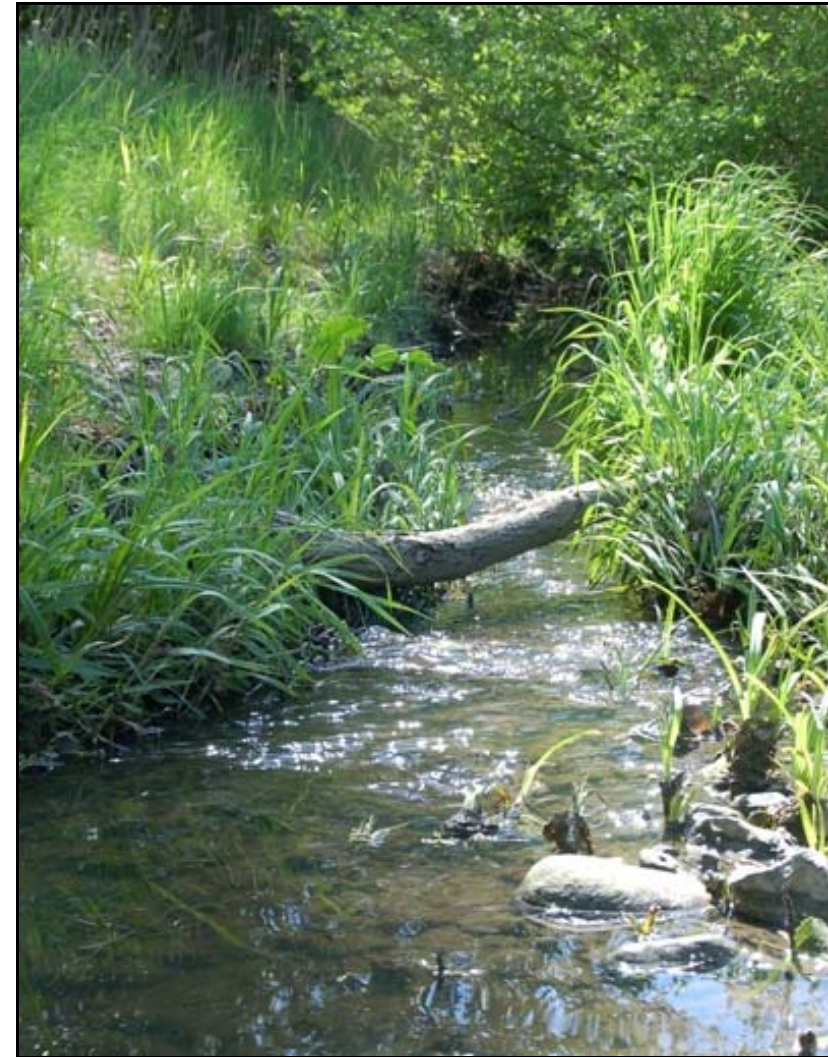
Dagvattenhantering

Dagvatten för med sig både näringsämnen och andra skadliga ämnen ut till våra vattendrag. Därför är det viktigt att rena dagvattnet. Eftersom vattnet också avrinner snabbt från hårdgjorda ytor, kan det vid regn hastigt bli stora flöden. Detta kan i värsta fall leda till översvämning, om inte hänsyn tas till detta.

Riktlinjer för dagvattenhantering

Dessa riktlinjer har tagits fram för att vägleda alla som arbetar med dagvatten inom Järfälla kommun, med syfte att minska den negativa effekt som

dagvattnet kan ha på våra vattendrag. Målet med riktlinjerna är också att en större andel av föroreningarna fångas upp vid källan där föroreningarna är mer koncentrerade och mer kostnadseffektiva lösningar kan användas.

Kallhällsdiket norr om Kallhällsparken, 2011. Foto. A. Sundén

Riktlinjer för dagvattenhantering

- **Dagvattnet ska omhändertas så det inte riskerar att orsaka översvämningar av nedströms liggande områden.**

- **Dagvatten ska renas och fördröjas så nära källan som möjligt.**

- **Dagvatten ska utgöra en positiv resurs i landskapet.**

Vad innebär detta i praktiken?

- Dagvatten ska tas omhand lokalt inne på fastighetsmark.
- Lågstråk ska bevaras obebyggda. Grönytor ska ligga lägre än byggnader och vägar så att dagvattnet kan avrinna på ytan vid extrema nederbördstillfällen.
- Inom Bällstaåns avrinningsområde ska krav på flödesbegränsningar ställas i alla nya detaljplaner. Dagvattnet ska fördröjas på kvartersmark så att maximal avrinning inte överstiger 40 l/s*ha vid regn med intensiteten 135 l/s*ha (dimensionerande två-årsregn).
- Vid bygglovsprövning inom befintliga planområden får ändringarna av markanvändningen inte innebära att dagvatten leds ut på gator eller in till andra fastigheter.
- Avskiljning av olja och sediment krävs för dagvatten från alla nya och ombyggda industrifastigheter, tankstationer¹, övriga fastigheter med över 3000 kvm hårdgjord yta, parkeringsplatser för över 40 personbilar samt alla busstationer, om- och urlastningszoner o.dyl. över 500 kvm.
- Dagvatten från nytillkomna eller ombyggda kommunala vägar ska renas lokalt, i första hand genom att ledas ut över grönytor, innan det leds vidare till recipient.² För att klara att omhänderta dagvatten samt möjliggöra uppläggning av snö ska genomsläppliga ytor finnas vid alla vägar.
- Dagvatten ska avledas ytligt. I första hand ska dagvattenlösningarna göras synliga och estetiskt tilltalande samt där det är möjligt integreras i parker och rekreatiomsområden, som så kallade mångfunktionella ytor.³
- Dagvatten ska om möjligt användas för bevattning av t.ex. alléer.⁴

För ytterligare vägledning:

1 För tankstationer gäller att dagvatten inom spillzon och vid cisternpåfyllning ska avledas via oljeavskiljare till spillvattennät. Spillzonen vid tankplatsen ska vara försedd med tak. Påfyllningsplats ska vara konstruerade enligt Svenska Petroleum och Biodiesel Institutets rekommendationer. Dagvatten utanför spillzonen avleds via oljeavskiljare till dagvattennät.

2 För inspiration och projektering se Hållbar dag- och dränvattenhantering, Svenskt vatten, 2011, Publikation 105, Projektering och utformning kap 9. www.svenskvatten.se

3 Läs mer i Mångfunktionella ytor, Boverket 2010. www.boverket.se

4 Rekommenderade trädval i Järfälla, utifrån Hållbar dag- och dränvattenhantering. Svenskt vatten, 2011, Publikation 105, kap 10;

Stora träd: Fågelbär, skogsek (solitär), skogslind (alléer). *Medelstora träd:* Naverlön, klibbal, oxel. *Mindre träd:* Trubbhagtorn. *Buskträd:* Slån, Skärmetry.

Generellt rekommenderas mindre träd och buskar vid vägar för att ej utgöra en säkerhetsrisk.

Riktlinjer för dagvattenhantering

- Dagvatten ska inte medföra att recipientens status försämras eller att gällande miljökvalitetsnormer inte uppnås.

- Dagvatten ska avledas skiljt från spillvattnet.

Vad innebär detta i praktiken?

- Krav på rening av dagvatten ska ställas vid all nyexploatering samt större ombyggnation utifrån recipientens behov.
- För dagvatten gäller riktvärden enligt tabell 1 och 2. Krav på hårdare riktvärden kan komma att ställas vid särskilda fall.

Riktvärden för dagvatten

Avrinningsområde	Riktvärde*	
	Totalfosfor	Suspenderad substans
Bällstån	80 µg/l	80 mg/l
Mälaren**	100 µg/l	100 mg/l
Säbysjön	100 µg/l	100 mg/l
Igelbäcken	80 µg/l	25 mg/l
Översjön	100 µg/l	100 mg/l

Tabell 1: Riktvärden för totalfosfor och suspenderad substans.

* Med riktvärde anses ett värde som om det överskrids medför en skyldighet för fastighetsägaren att vidta sådana åtgärder att värdet kan innehållas.

** Inom Östra Mälarens vattenskyddsområde finns särskilda föreskrifter som måste följas. Strängare lagkrav inträder i vissa fall för område inom vattenskyddsområde.

Riktvärden för miljögifter i dagvatten

Riktvärde*							
PAH	Pb	Cd	Hg	Cu	Zn	Ni	Cr
µg/l	µg/l	µg/l	µg/l	µg/l	µg/l	µg/l	µg/l
1	3	0.3	0.04	9	15	45	15

Tabell 2: Riktvärden för miljögifter.

* Med riktvärde anses ett värde som om det överskrids medför en skyldighet för fastighetsägaren att vidta sådana åtgärder att värdet kan innehållas. Inom Östra Mälarens vattenskyddsområde kan andra krav finnas.

- Infiltration av förorenat dagvatten ska inte göras i närheten av grundvattentäkter eller i områden med förorenad mark, för att inte riskera att förorena grundvattnet.
- I alla tillkommande områden ska dagvatten och dräneringsvatten avledas via dagvattennätet. I de fall dräneringen ligger under dagvattenledningen får fastighetsägaren själv ansvara för att pumpa vattnet till dagvattenledningen.

Teckenförklaring

- Avrinningsområde
- ▨ Område
- ▨ Våtmark

Mälarens
avrinningsområde

Översjöns
avrinningsområde

Säbysjöns
avrinningsområde

Bällstaans
avrinningsområde

Igelbäckens
avrinningsområde

0 2 000
meter